

Voorstel aan : Gemeenteraad van 16 december 2013
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 3 december 2013
Nummer : 50
Onderwerp : Herijking parkeerbeleid centrum Haren
Bijlage(n) : 1. Rapport parkeerbeleid centrum Haren d.d. 15 mei 2013
2. Notitie aanvullende scenario's weren lang parkeren
3. Kostendekking lang parkeren
4. Maatregelen aanpassing parkeren Haren
5. Concept-raadsbesluit

Samenvatting : Medio 2000 is voor het centrum van Haren betaald parkeren ingevoerd. Sindsdien is er veel veranderd. Zo biedt de technische vooruitgang nieuwe mogelijkheden ten aanzien van het (fiscaal) parkeerbeheer. Ook planologische ontwikkelingen hebben hun invloed op dit beheer.

Het door Grontmij opgestelde rapport 'Herijking parkeerbeleid centrum Haren' is u dit voorjaar ter informatie toegezonden. Voor de volledigheid sturen wij dit rapport echter weer mee'. In dit rapport is een weergave opgenomen van het huidige parkeerbeleid en wordt ingegaan op de noodzakelijke heroverwegingen, de afwegingen daarbij en advies over de uitwerking van nieuw parkeerbeleid.

Voor de uitwerking worden concrete maatregelen voorgesteld. Wij merken daarbij op dat een aantal maatregelen pas in beeld komen als de ontwikkelingen van het Raadhuisplein - Haderaplein invoering van die onderwerpen noodzakelijk maken. Wij zullen u daarvoor dan concrete voorstellen doen.

Wij willen tegemoet komen aan de wens vanuit de middenstand en de bevolking om achteraf het verschuldigde parkeergeld af te rekenen. Daarom richten wij ons op het op zo kort mogelijke termijn invoeren van belparkeren (het achteraf betalen van parkeergeld per mobiele telefoon), op een vereenvoudiging van het vooraf betalen van parkeergeld bij de parkeermeters (geen pincodes meer), op een verbetering van de verwijzing naar de fiscale parkeerterreinen en op handhaving van het huidige beleid voor de schilstraten. Daarnaast streven wij er naar om het betaalregiem voor de parkeergarage gelijk te trekken aan dat voor het fiscale gebied en het betalen met muntgeld af te schaffen.

- Voorgestelde beslissing :**
1. Kennisnemen van het rapport Herijking parkeerbeleid centrum Haren.
 2. Instemmen met het invoeren van belparkeren.
 3. Instemmen met het vereenvoudigen van het betalen via de parkeermeter.
 4. Instemmen met het verbeteren van de verwijzing naar de fiscale parkeerterreinen.
 5. Instemmen met het handhaven van het huidige beleid voor de schilstraten.
 6. Instemmen met een nadere uitwerking van de in het rapport genoemde voorstellen op het moment dat de ruimtelijke ontwikkelingen op het Haderaplein daartoe aanleiding geven.

Inleiding

In het kader van het project Raadhuisplein - Haderaplein is het rapport 'Parkeren centrum Haren' d.d. 14 november 2012 opgesteld. Dat rapport is u bij de behandeling van het voorstel voor het project Raadhuisplein aangeboden. In het rapport wordt uitgebreid ingegaan op het onderwerp parkeren in het centrum van Haren. Dit op basis van in september 2012 uitgevoerd parkeeronderzoek en het analyseren van diverse modellen voor de ontwikkeling op het Raadhuisplein - Haderaplein. Ook zijn de consequenties voor andere onderdelen van het parkeren in het centrum beschreven (onder andere schilparkeren), waarbij in hoofdlijnen advies is gegeven voor aanpassingen van het parkeerbeleid. In maart 2013 is Grontmij gestart met het opstellen van de rapportage 'Herijking parkeerbeleid centrum Haren'. In dit rapport wordt gedetailleerd advies gegeven voor het aanpassen van het huidige parkeerbeleid. Het rapport is gericht op het optimaliseren van de parkeermogelijkheden in Haren; het rapport is niet gericht op het verbeteren van de parkeerinkomsten.

Probleem

De gemeente Haren heeft behoefte aan heroverwegingen ten aanzien van (onderdelen van) het parkeerbeleid op basis van ontwikkelingen en wensen.

- De ontwikkeling op het Raadhuisplein - Haderaplein is nauw verweven met het onderwerp parkeren. De uitwerking van deze ontwikkeling en de gevolgen daarvan op het parkeren maken het noodzakelijk het parkeerbeleid te herijken.
- Vanuit de bevolking en vooral de ondernemers wordt de wens geuit om het parkeren klantvriendelijker te maken. In de huidige situatie wordt de tijdsdruk die ervaren wordt door het vooraf moeten betalen als knelpunt gezien.
- De strikte parkeerhandhaving, ook bij kort bedrijfsmatig parkeren, is de ondernemers een doorn in het oog. In de behoefte voor kort laden en lossen voor bedrijfgerelateerde doeleinden is inmiddels voorzien door het vaststellen van de 'beleidsregel bedrijfsmatig kortparkeerders'. Hierover hebben wij u in juli van dit jaar met een raadsbericht geïnformeerd.

Doelstelling

Het doel van het rapport 'Herijking parkeerbeleid centrum Haren' is het geven van een heldere weergave van het huidige parkeerbeleid, de noodzakelijke heroverwegingen, de afwijkingen daarbij en advies over concrete uitwerkingen van nieuw parkeerbeleid. Dit om uw raad in staat te stellen keuzes te maken op het gebied van parkeren in het centrum van Haren.

Niet gekozen voorgestelde maatregelen

Zoals wij hebben genoemd, spelen (mogelijke) ruimtelijke ontwikkelingen op het Raadhuisplein - Haderaplein een prominente rol in de herijking van het parkeerbeleid voor het centrum. Een aantal van de in het rapport voorgestelde keuzes zijn dan ook pas aan de orde, als die ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Zo wordt in het rapport genoemd dat het weren van langparkeerders (dit zijn de houders van ontheffingen voor de fiscale zone en de houders van abonnementen voor de parkeergarage) tot een nadelig effect van circa € 60.000,- kan leiden.

Dit nadelige effect is nog niet nauwkeurig financieel is bepaald. Zolang de noodzaak van het weren van die langparkeerders nog niet aanwezig is, achten wij het niet gewenst een dergelijk nadelig financieel effect te accepteren. Inherent hieraan achten wij de inrichting van een terrein voor langparkeerders aan de Kerklaan ook niet aan de orde.

Een andere keuze die het rapport noemt is het invoeren van achteraf betalen van het parkeergeld op de parkeerterreinen Oldehof, Achter de Molen en De Brinken (Kroonkampweg). Daarmee wordt bedoeld het parkeren achter slagbomen. Omdat met het invoeren van belparkeren in de behoefte om achteraf te betalen grotendeels wordt voorzien en de keuze voor slagbomen op deze terreinen naar verwachting investeringen vergen van totaal circa. € 220.000,-, stellen wij u voor om vooralsnog niet tot deze keuze over te gaan. Bovendien zijn de fiscale gevolgen van achteraf betaald parkeren met slagbomen nog niet bekend. Waarschijnlijk zal dan BTW (21%) moeten worden afgedragen.

Tenslotte achten wij het niet zinvol om te investeren in een digitaal systeem voor het aanvragen of wijzigingen van vergunningen. In de eerste plaats is nog niet zeker of wij in de toekomst de uitgifte van vergunningen en abonnementen zullen voortzetten. Daarnaast worden in het kader van 'zaakgericht werken' processen en procedures in onze dienstverlening onder de loep genomen. Wij vinden het in dit verband zinvol om de ontwikkelingen op dit terrein af te wachten.

Voorgestelde keuzes

Wij stellen voor om een drietal in het rapport genoemde keuzes op korte termijn nader uit te werken.

1. Invoeren belparkeren

Al lange tijd bestaat bij publiek en ondernemers de wens om achteraf voor het parkeren in het fiscale gebied te betalen. Investeren in slagbomen e.d. is een kostbare zaak en qua omvang en ligging is feitelijk alleen het Haderaplein geschikt voor deze optie. En juist voor het Haderaplein zijn ruimtelijke plannen in ontwikkeling, waardoor dit plein op termijn niet, dan wel beperkt voor fiscaal parkeren beschikbaar is. Tot nu toe hebben wij ons met betrekking tot het zogenaamde belparkeren terughoudend opgesteld. Immers, er zijn inmiddels meerdere providers operationeel. Daarbij is het de vraag welke provider voor het parkeren in Haren het meest interessant is. Een parkeerder die van belparkeren gebruik maakt is gebaat bij een provider met een zo groot mogelijke dekking. Sinds kort is ook de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) op dit terrein actief. Het door deze dienst opgezette Nationale Parkeerregister (NPR – www.nationaalparkeerregister.nl) verzorgt mobiel parkeren (belparkeren) via alle providers. Via het NPR kunnen parkeerders zich per telefoon aan- of afmelden voor een parkeerplaats. Alle parkeerrechten worden real-time in dit register vastgelegd. De providers innen de parkeerkosten van hun klanten. Facturering aan de providers loopt via het NPR; gemeenten hebben daar geen omkijken naar. Gemeenten hoeven ook geen afspraken met de afzonderlijke providers te maken en kunnen via het NPR van aantrekkelijke kortingen profiteren. Wij hebben op korte termijn een eerste overleg met vertegenwoordigers van de RDW. Dan hebben wij ook inzicht in de concrete kosten van deelname aan het NPR. Wij verwachten de in het rapport 'Herijking parkeerbeleid centrum Haren' genoemde abonnementskosten van € 5.000,- niet te overschrijden. Qua handhaving kunnen we bij het invoeren van belparkeren niet meer volstaan met de huidige visuele controle. Daarom zal in digitale controle-apparatuur moeten worden geïnvesteerd. Het rapport noemt daarvoor een investering van € 20.000,- (kapitaalslast eerste jaar € 5.060,-). Daarnaast zijn de inkomsten bij achteraf betaald parkeren lager dan bij het vooraf betaald parkeren. Het rapport noemt circa 10% lagere inkomsten. Dit leidt naar verwachting tot een derving van circa € 25.000,- op jaarbasis.

2. Vereenvoudigen betalingen bij parkeermeters

Bij de vervanging van de parkeermeters eerder dit jaar is geanticipeerd op het afschaffen van de chipknip per 1 januari 2015. Bij de huidige parkeerautomaten kan naast muntgeld ook met een pinpas worden afgerekend. Hoewel het betalen met een pinpas steeds veiliger wordt en steeds meer wordt geaccepteerd en gestimuleerd, voelen veel parkeerders zich ongemakkelijk bij het invoeren van hun pincode bij een parkeerautomaat.

Sinds kort is het mogelijk om de parkeerautomaten op betrekkelijk eenvoudige wijze aan te passen aan het pinnen zonder pincode. Daarmee kunnen kleine bedragen worden betaald, zonder dat daarvoor de pincode hoeft te worden ingetoetst. Omdat het systeem is ingesteld op gelimiteerde bedragen voor een beperkt aantal keren per dag, loopt de gebruiker in geval van verlies van de pinpas weinig financieel risico. Het risico dat op slinkse wijze de pincode wordt ontfoetseld, wordt daarmee teniet gedaan. Het pinnen van kleine bedragen zonder dat daarvoor een pincode nodig is, is een landelijke ontwikkeling. In een aantal gemeenten kan het parkeergeld al op deze wijze worden betaald. Omdat onze parkeerautomaten al zijn ingericht voor pinpasbetalingen (sec) is het ombouwen naar pincodeloos pinnen vrij eenvoudig uit te voeren. De kosten voor het ombouwen van tien automaten schatten wij op € 1.000,- eenmalig. Wij kunnen deze kosten dekken uit het bestaande budget 2014 voor betaald parkeren.

Handhaving beleid schilstraten

Bij de invoering van het betaald parkeren medio 2000 is er voor gekozen om voor de aan de fiscale zone grenzende straten flankerend beleid te ontwikkelen. Dit beleid houdt in dat bewoners van die straten er voor kunnen kiezen om uitsluitend parkeren voor vergunninghouders toe te staan (schilstraten). Daarmee wordt voorkomen dat als uitwijk vanuit de fiscale zone een onevenredige parkeerdruk in de omringende straten ontstaat. Voorwaarde is dat het schilstraatgebied een aaneengesloten zone omvat. Tot nu toe fungeert dit beleid naar tevredenheid. In tegenstelling tot het rapport 'Herijking parkeerbeleid centrum Haren' stellen wij u voor dit beleid vooralsnog ongewijzigd voort te zetten. Dit houdt in dat wij niet actief tot uitbreiding van die zone overgaan, maar in voorkomende gevallen de schilstraatzone uitbreiden.

3. Verbetering verwijzing parkeergarage en -terreinen

Onlangs hebben wij de verwijzing naar de parkeergarage 'Voorhorst' aan de Hortuslaan aangepast. Daarmee is de vindbaarheid van die garage voor het publiek verbeterd. Een zelfde aanpassing voeren wij in voor de verwijzingen naar de parkeerterreinen Oldehof, Achter de Molen, Haderaplein en De Brinken (Kroonkampweg). Wij doen dat door het plaatsen van de daarvoor bestemde verkeersborden (statisch systeem). Dit vergt een minimale investering, die uit het bestaande budget 2014 kan worden betaald. Omdat het aantal parkeerbewegingen in het centrum de afgelopen jaren is verminderd en er nog geen sprake is van ontwikkelingen op het Raadhuisplein - Haderaplein die de parkeerdruk weer kunnen vergroten, vinden wij een investering in een dynamische verwijzing naar de parkeermogelijkheden niet verantwoord.

Nog nader uit te werken

Tenslotte zijn er nog twee onderwerpen op gebied van parkeren in het centrum, waarvan wij u graag deelgenoot willen maken. Dit zijn het afschaffen van het betalen met muntgeld bij de parkeerautomaten en het gelijktrekken van het parkeerregime in de parkeergarage met dat in het fiscale gebied.

1. Afschaffen betalen met muntgeld

De parkeerautomaten in het fiscale gebied zijn voorzien van een geldkluisje, waarin het muntgeld wordt opgevangen. Als dat kluisje vol is, kunnen geen transacties meer worden geaccepteerd en gaat de automaat in storing. Van de tien automaten worden er zes eenmaal per week gelegegd. Voor vier automaten is dat niet voldoende; zij worden twee maal per week gelegegd. Het legen gebeurt om reden van veiligheid door een erkend beveiligingsbedrijf. Op jaarbasis betalen wij voor het legen van de automaten, het tellen van het muntgeld en het afstorten daarvan ongeveer € 20.000,- tot € 25.000,-. Daarnaast zijn de parkeerautomaten, juist vanwege de aanwezigheid van geld, een aantrekkelijk doelwit voor rovers.

Nu vrijwel elke volwassene over een pinpas beschikt, het pinnen van kleine bedragen steeds meer ingeburgerd raakt en pinpasbetalingen zonder pincode mogelijk zijn, zou het afschaffen van de mogelijkheid het parkeergeld met muntgeld te voldoen in onze visie een reële optie zijn.

2. Regiem parkeergarage

Wij overwegen het parkeerregiem voor het fiscale gebied en dat voor de parkeergarage gelijk te trekken. Daarbij willen wij, indien mogelijk, ook voor de parkeergarage belparkeren in voeren, ondersteund door het gebruik van parkeermeters. Voorwaarde daarvoor is dat de parkeergarage voor belparkeren geschikt is (dataverkeer). Indien belparkeren in de garage realiseerbaar is, hoeft de betaalautomaat niet te worden aangepast aan pinpasbetalingen (de chipknip verdwijnt per 1 januari 2015 – kosten aanpassing circa € 15.000,-), hebben wij niet meer te maken met storingen aan slagbomen, hebben wij minder onderhoud en hoeven wij geen calamiteitendienst meer paraat te hebben. Ook zijn wij dan vermoedelijk niet meer BTW-plichtig (afdracht 2012 ruim € 17.000,-). Tenslotte lopen wij geen risico meer op het kraken van de betaalautomaat. In 2010 en 2013 heeft dit tot respectievelijk € 19.000,- en € 4.000,- aan schadekosten geleid, terwijl de derving aan inkomsten respectievelijk € 10.000,- en € 12.000,- heeft gekost. Tot welke besparing dit leidt, moet nog worden berekend. In de parkeermeteroptie kan worden voorzien door bestaande parkeermeters uit het fiscale gebied te verplaatsen

Financiële consequenties

In het rapport van Grontmij worden een aantal maatregelen genoemd. Wij stellen voor om hiervan een aantal maatregelen uit te voeren (zie onderstaande tabel). Dit leidt tot een jaarlast van € 37.560,-, waarvan € 2.500,- incidenteel in 2014 voor communicatie over het nieuwe parkeerbeleid. De jaarlast is opgebouwd uit exploitatiekosten en de kapitaallast voortvloeiende uit de investering in apparatuur voor handhaving van het belparkeren.

Maatregel	Investering	Afschrijvingsduur	Jaarlast ¹
Belparkeren - apparatuur handhaving	€ 20.000	5	€ 5.060
Belparkeren - contract met provider		Nvt	€ 5.000
Schatting derving inkomsten door achteraf betalen		Nvt	€ 25.000
Communicatie		Nvt	€ 2.500
Totaal effect op begroting			€ 37.560

Tabel: financiële consequenties maatregelen

Het nieuwe beleid leidt tot een nadelig financieel effect op de begroting vanaf 2014. Wij zullen ook het effect van het niet meer hoeven legen van de parkeerautomaten in beeld brengen, alsmede de gevolgen van het wijzigen van het regiem in de parkeergarage. Dat laatste in relatie met de uidige BTW-afdrachten. Wij houden er rekening mee dat die effecten tot een dekking van de genoemde kosten kunnen leiden. Wij zullen de effecten verwerken in de Voorjaarsnota 2014 en daarbij zullen wij ook de benodigde dekking aangeven.

Communicatie

Tijdens het maken van het rapport is overleg gevoerd met ondernemers. De signalen van de ondernemers zijn in dit rapport meegenomen. Waar dat gewenst is, zullen wij qua uitvoering van het parkeerbeleid met de ondernemers overleggen.

¹ De investering in de apparatuur voor handhaving van het belparkeren is gepland in 2014. De kapitaallast voortvloeiende uit de investering heeft betrekking op het eerste jaar volgend op het moment van activering (2015). Aangezien de rente wordt berekend over de boekwaarde, daalt deze kapitaallast jaarlijks.

Wij stellen voor om over het nieuwe parkeerbeleid te communiceren met de bevolking en ondernemers om daarmee helderheid te geven over het nieuwe beleid, zodat de maatregelen die worden uitgevoerd om het parkeren gebruiksvriendelijker te maken ook maximaal worden benut. Hierbij willen wij specifieke aandacht schenken aan het stimuleren van het gebruik van de parkeergarage en de mogelijkheid van belparkeren.

Advies

Voorgesteld wordt om:

1. Kennis te nemen van het rapport Herijking parkeerbeleid centrum Haren.
2. In te stemmen met het invoeren van belparkeren.
3. In te stemmen met het vereenvoudigen van het betalen via parkeermeters.
4. In te stemmen met het verbeteren van de verwijzing naar de fiscale parkeerterreinen.
5. In te stemmen met het handhaven van het huidige beleid voor de schilstraten.
6. In te stemmen met een nadere uitwerking van de in het rapport genoemde voorstellen op het moment dat de ruimtelijke ontwikkelingen op het Haderaplein daartoe aanleiding geven.

Haren, 18 november 2013

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

J.G. Vlietstra,
burgemeester